

การบริหารสถานศึกษาตามหลักสารานีธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษา
กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาสหวิทยาเขตหลักเมืองเลย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู*
THE EDUCATIONAL INSTITUTION ADMINISTRATION ACCORDING TO
THE SIX SĀRĀṆĪYADHAMMA OF EDUCATIONAL INSTITUTION
ADMINISTRATORS IN LAK MUEANG LOEI UNITED CAMPUS GROUP UNDER
THE OFFICE OF SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA,
LOEI AND NONGBUALAMPHU

สิทธิชัย เทียมไธสงค์

Sitthichai Thiamthaisong

พระครูปลัดสมชัย นิสสโก

Phrakrupalad Somchai Nissapho

พระมหาสุภวิษณุ ปภัสสรโร

Phramaha Suphavit Paphassaro

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เลย, ประเทศไทย.

Mahachulalongkorn Buddhist University, Loei Religious College, Thailand.

E-mail: sawatdee.2531@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา 2. เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักสารานีธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษา 3. เสนอแนวทางแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักสารานีธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษา การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำนวน 260 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97 และแบบสัมภาษณ์สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

* Received: 19 October 2024; Revised: 11 November 2024; Accepted: 28 November 2024

ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารสถานศึกษาตามหลักสาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักสาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักสาราณียธรรม 6 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนจำแนกตามระดับการศึกษาไม่แตกต่างกัน 3. แนวทางการบริหารสถานศึกษา ควรกำกับติดตาม และประเมินผลการเรียนของนักเรียนเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง จัดการสอนในรูปแบบสหวิทยาการ มีการใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย ชุมชนร่วมกับสถานศึกษาในการจัดสภาพแวดล้อม ปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับกาลเทศะ ตำแหน่ง หน้าที่ จัดซื้อ/จัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ เสียสละ และทำหน้าที่มุ่งผลประโยชน์ของสถานศึกษา

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา, หลักสาราณียธรรม 6, การบริหารสถานศึกษาตามหลักสาราณียธรรม 6

Abstract

This research article aims to 1) examine the state of school administration by school administrators, 2) compare perceptions of school administration based on the six principles of Saraniyadhamma among school administrators, and 3) propose guidelines for school administration based on the six principles of Saraniyadhamma. The study employs a mixed-method approach. The sample group consists of school administrators and teachers from secondary schools in the core educational network of Loei province under the jurisdiction of the Secondary Education Service Area Office, Loei and Nong Bua Lamphu, totaling 260 participants. Research instruments include a 5-point Likert scale questionnaire with a reliability coefficient of 0.97 and interview forms. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-tests, and F-tests.

The findings are as follows: 1. The overall level of school administration based on the six principles of Saraniyadhamma by school administrators was high. Among the various dimensions, academic administration had the highest mean score. 2. Differences in perceptions of school administration based on the six principles of Saraniyadhamma were statistically significant at the 0.05 level among administrators with different positions and work experience. However, there was no significant difference when categorized by educational levels. 3. Proposed guidelines for school administration

include: continuous monitoring and evaluation of student learning outcomes, implementing interdisciplinary teaching methods, utilizing diverse teaching techniques, involving the community in creating a conducive learning environment, adhering to appropriate conduct aligned with roles and responsibilities, ensuring sufficient procurement of educational materials, demonstrating self-sacrifice, and prioritizing actions for the benefit of the school.

Keywords: The Educational Institution Administration, The Six Sāraṇīyadhamma, The Educational Institution Administration according to the Six Sāraṇīyadhamma.

บทนำ

ในปัจจุบัน สังคมโลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ซึ่งส่งผลให้ผู้คนที่ต้องปรับตัวและเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป สำหรับประเทศไทย การศึกษาถือเป็นหัวใจสำคัญ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ภาคบังคับ ขึ้นพื้นฐาน จนถึงระดับอุดมศึกษา โดยรัฐมีหน้าที่จัดการศึกษาให้ประชาชนตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2560 (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2562)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กำหนดว่า การศึกษาต้องพัฒนาคนไทยให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม และวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (มาตรา 6) โดยประชาชนทุกคนต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย (มาตรา 10) และการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี สำหรับเด็กอายุ 7-16 ปี เว้นแต่จบการศึกษาชั้นปีที่ 9 ก่อน (มาตรา 17) นอกจากนี้ รัฐต้องจัดการศึกษาเป็นพิเศษสำหรับผู้มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และบุคคลที่ด้อยโอกาส เพื่อให้พวกเขาได้รับสิทธิและโอกาสในการศึกษาอย่างเท่าเทียม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) การบริหารการศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการอย่างเป็นระบบ โดยต้องอาศัยบุคลากรและหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญร่วมดำเนินการอย่างมีแบบแผน มีทรัพยากรสนับสนุน และมีการประเมินผลที่เที่ยงตรงและน่าเชื่อถือ เพื่อให้การบริหารเกิดประสิทธิภาพและความสำเร็จ

สารานุกรมธรรม 6 เป็นหลักธรรมที่ส่งเสริมความเคารพ ช่วยเหลือกัน ลดความขัดแย้ง และสร้างความสามัคคีในองค์กร การปฏิบัติตามหลักนี้ช่วยทำให้เกิดความเท่าเทียมในการกระจายผลประโยชน์ความร่วมมือในการปกป้องผลประโยชน์ส่วนรวม และการเคารพกฎหมาย โดยเปิดรับความคิดเห็นจากทุกฝ่าย การดำเนินตามหลักนี้ช่วยขับเคลื่อนองค์กรและประเทศชาติให้ก้าวหน้า (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), 2547)

สภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่าในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมีปัญหา 8 ข้อ ที่อยู่ในระดับมาก ทั้งภาพรวมและรายด้าน (ภณัฐพงศ์ พลมุขและจักรกฤษ โปดาพล, 2561) ซึ่งเป็น ปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการส่วนหนึ่งของสถานศึกษา ในด้านการบริหารวิชาการเกี่ยวกับการ จัดการเรียนรู้อุ้ประชาชนคมอาเซียน ครูผู้สอนประเมินว่าสภาพการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับปาน กลาง โดยขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการจัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการประชาคมอาเซียน ขณะที่ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้อุ้ประชาชนคมอาเซียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (พิชญ์วัชร์ สวัสดิ์, 2558) ด้านการ บริหารงานทั่วไป พบว่าสภาพการใช้ระบบสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (e-Office) ในโรงเรียนอยู่ในระดับ มากทั้งภาพรวมและรายด้าน (รำเพียร นื่องเชียงคุณ สุชาติ บางวิเศษ และอุทัย ปลีกกล้า, 2559)

จากความเป็นมาและสภาพของปัญหาที่รายงานไว้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การบริหารสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู มีอีกหลายด้านที่ยังไม่ปรากฏผล รายงานการศึกษา ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงนำไปสู่กระบวนการวิจัยเพื่อศึกษการบริหารสถานศึกษาตาม หลักสาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย ซึ่ง ผลงานวิจัยนี้จะสามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ ปรับปรุง พัฒนาและแก้ไขต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักสาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักสาราณียธรรม 6 ของ ผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักสาราณียธรรม 6 ของผู้บริหาร สถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำนวน 13 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น จำนวน 792 คน ในปีการศึกษา 2564

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ปีการศึกษา 2564 จำนวน 260 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 13 คน และครูผู้สอน จำนวน 247 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W., 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียนตามสัดส่วนของแต่ละโรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน ในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยแบบเจาะจง

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ หลักสาราณียธรรม จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ 1. เมตตา 2. เมตตาจริกรรม 3. เมตตาโมกกรรม 4. สาธารณโภคิตา 5. สีลสามัญญตา และ 6. ทิฏฐิสามัญญตา และการบริหารสถานศึกษา จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านบริหารงานวิชาการ 2. ด้านบริหารงบประมาณ 3. ด้านบริหารงานบุคคล และ 4. ด้านบริหารทั่วไป

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ข้อเสนอแนะทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักสาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยมีลำดับขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบผสม (Mixed Methods Research) ทำการวิจัยผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ทั้งวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยอาศัยข้อมูลที่เป็นจำนวน (ตัวเลข) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยทำข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพมาสังเคราะห์ โดยอุปนัยวิธี และวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ (In-Depth Interview) วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน 3 ตอน และแบบสัมภาษณ์ใช้สำหรับสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 2 ตอน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาหลักการและทฤษฎี ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักสาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษา นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อหาค่าความสอดคล้อง (IOC) และปรับปรุงแก้ไข นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลอง จำนวน 30 คน กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มประชากร เพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากร

2. การสร้างแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักสาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษาวิเคราะห์รูปแบบและโครงสร้างแบบสัมภาษณ์ จากแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด ร่างข้อคำถามที่จะสัมภาษณ์ ตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ด้านความเที่ยงตรงด้วยตนเองและผู้เชี่ยวชาญ และนำผลที่ได้ มาปรับปรุงแก้ไข ทดลองใช้เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง หรือกลุ่มที่จะนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้จริงและนำผลที่ได้มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น และปรับปรุงแก้ไข พิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับจริง แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ทำวิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เกี่ยวกับการขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
2. ส่งหนังสือพร้อมแบบสอบถามเพื่อขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
3. ส่งแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จำนวน 260 ฉบับ พร้อมทั้งหนังสือขอความอนุเคราะห์/กลุ่มตัวอย่างพร้อมแบบสอบถาม
4. เก็บรวบรวมข้อมูลคืนมาให้ได้ครบทั้ง 260 ฉบับ
5. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน ในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้วยตัวเอง
6. ผู้วิจัยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ตามโปรแกรมสำเร็จรูป และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบทต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่ง วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักสภาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนตามมาตรฐานทั้งโดยภาพรวมหลายด้านและหลายข้อ

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักสภาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำแนกตามตำแหน่ง และระดับการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน (Independent Samples)

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักสภาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance : ANOVA) และอยากทราบว่ารายคูใดมีความแตกต่างกัน จึงทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในด้านที่แตกต่างกันเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

5. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ (In -Depth interview) และจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open - ended Questionnaire) วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุนภาพเครื่องมือ ค่าความเที่ยงตรง (IOC: Index of Consistency) หาค่าความเชื่อมั่น (Alpha - Coefficient)

2. สถิติพื้นฐาน หาค่าความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

3.1 สถิติทดสอบ t-test แบบ Independent Samples

3.2 วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance : ANOVA) และอยากทราบว่ารายคูใดมีความแตกต่างกัน จึงทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในด้านที่แตกต่างกันเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

ผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักสารานียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลัก สารานียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำแนกเป็นรายด้านและภาพรวม

การบริหารสถานศึกษาตามหลักสารานียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษา	n=จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 260 คน			
	ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.30	0.49	มาก	1
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.16	0.55	มาก	3
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.18	0.52	มาก	2
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.16	0.62	มาก	4
รวม	4.20	0.50	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักสารานียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานบุคคล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 และด้านการบริหารงานงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55 ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62

2. การเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักสารานียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักสารานียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านพบว่า ผู้บริหาร

สถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักสาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักสาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักสาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักสาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลัก สาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

2.3 การเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักสาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักสาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักสาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักสาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

3.1 การบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาควรกำกับ ติดตาม และประเมินผลการเรียนของนักเรียนเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการกระตุ้นเตือนนักเรียนให้ใส่ใจมากขึ้น ครูควรจัดการสอนในรูปแบบ สหวิทยาการ มีการใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย หรือจัดทำสื่อที่เข้าใจง่าย น่าสนใจ ถึงแม้งานเอกสารต่าง ๆ ของสถานศึกษาจะมากก็ตาม ควรจัดแบ่งเวลาให้การสอน ตระหนักว่าหน้าที่หลักคืองานสอน อีกทั้งสถานการณ์ทางสังคมเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย เนื้องานมากขึ้นจึงทำให้นโยบาย

เปลี่ยนแปลงเรื่อย ๆ ในฐานะผู้บริหารควรปรับตัวพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ

3.2 การบริหารงานงบประมาณ สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมอื่น ๆ เช่น รับประทานอาหารจากผู้มีจิตศรัทธา ทำผลิตภัณฑ์ใช้สอยใหม่ ๆ ขึ้นเพื่อขาย เป็นต้น เพื่อหาเงินสมทบให้เพียงพอ โดยขอความร่วมมือจากชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ชุมชนได้มีโอกาสเข้ามาร่วมกับสถานศึกษาในการจัดสภาพแวดล้อมและสนับสนุนความต้องการของสถานศึกษา เพื่อสร้างสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เข้มแข็งขึ้นอีก

3.3 การบริหารงานบุคคล สถานศึกษาควรให้บุคลากรตระหนักถึงความเป็นต้นแบบที่ดีในการปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับกาลเทศะ ตำแหน่ง หน้าที่ ลดความคิดเห็นส่วนบุคคลลง เพิ่มการยอมรับในสิทธิมนุษยชนมากขึ้น เพราะมนุษย์มีสิทธิทางสังคมและกฎหมายเท่าเทียมกัน

3.4 การบริหารงานทั่วไป สถานศึกษาควรจัดซื้อ/จัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอด้วยการรับบริจาคเป็นเงินสมทบหรือเป็นสิ่งของตามกำลังศรัทธา และให้บุคลากรตระหนักเสมอว่า ตนเป็นข้าราชการ ในเวลาราชการต้องเสียสละ ทำหน้าที่มุ่งผลประโยชน์ของสถานศึกษา

อภิปรายผล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักสาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักสาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ทั้งนี้ อาจเนื่องจากการบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจของผู้บริหารต้องที่รับผิดชอบ ไม่ว่าจะเป็ด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านบริหารทั่วไป เป็นต้น โดยมีการกำหนดรูปแบบ วิธีการขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมกับสภาพการณ์ และบริบทของงานศึกษานั้น ๆ รู้จักเลือกใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ และเป้าหมายของสถานศึกษาที่ตั้งไว้ในสถานศึกษา เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัครพล นกทอง ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักสาราณียธรรม 6 ของโรงเรียนในอำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักสาราณียธรรม 6 ของโรงเรียนในอำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (อัครพล นกทอง, 2564)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักสาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลัก

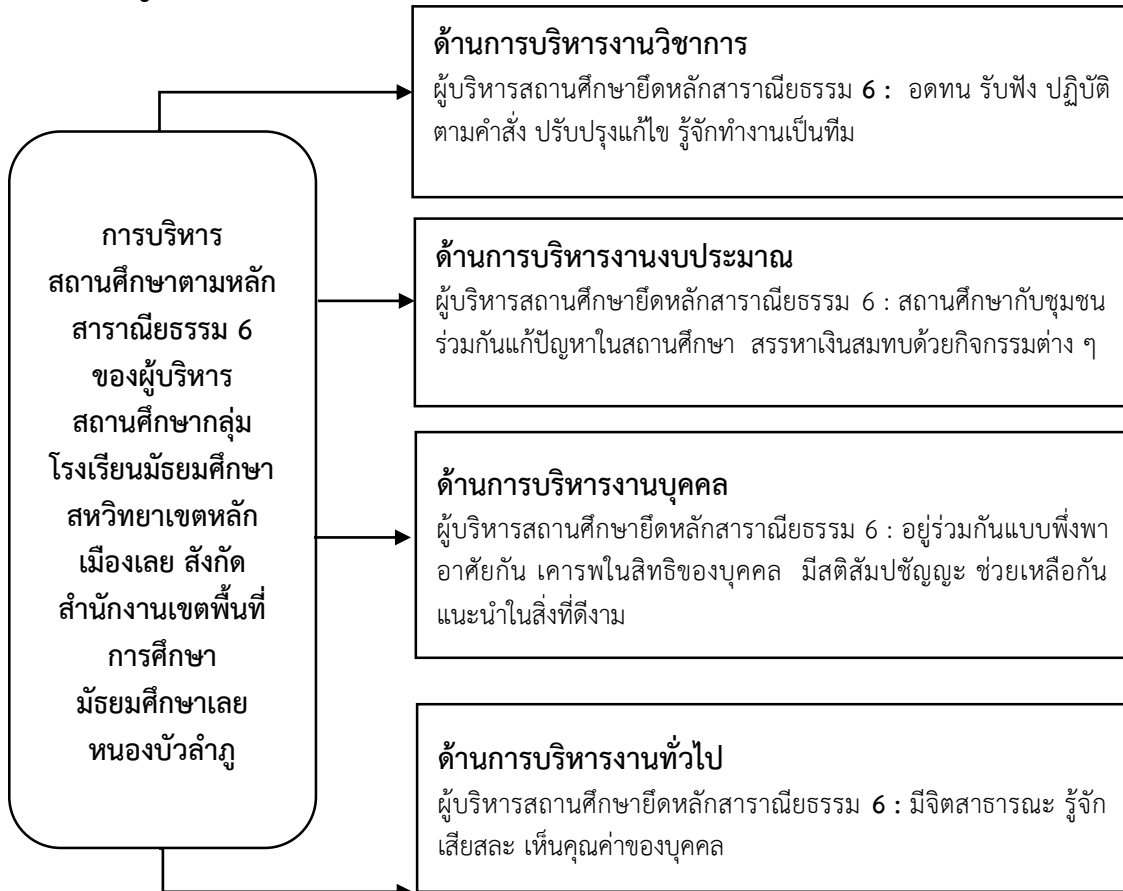

สารานุกรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยงานของอัครพล นกทอง ที่ศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักสารานุกรม 6 ของโรงเรียนในอำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ มีผลการเปรียบเทียบ พบว่า บุคลากรที่เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอายุราชการ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักสารานุกรม 6 ของโรงเรียนในอำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนบุคลากรที่มีตำแหน่งในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักสารานุกรม 6 ของโรงเรียนในอำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (อัครพล นกทอง, 2564)

3. แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักสารานุกรม 6 ในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย เน้นความสำคัญของการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการเรียนของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา ครูผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนในรูปแบบสหวิทยาการ โดยใช้เทคนิคและสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีความน่าสนใจและเข้าใจง่าย แม้ว่างานเอกสารในสถานศึกษาจะมีจำนวนมาก แต่ควรแบ่งเวลาให้งานสอนซึ่งเป็นหน้าที่หลักของครู พร้อมกันนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปรับตัวให้พร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อรับมือกับความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและนโยบายที่ปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ ในด้านงบประมาณ สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมระดมทุน เช่น รับประทานอาหารผู้มีจิตศรัทธา หรือผลิตสินค้าขึ้นเพื่อจำหน่าย โดยความร่วมมือจากชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่เพียงช่วยสนับสนุนทรัพยากรให้เพียงพอ แต่ยังสร้างความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งระหว่างชุมชนและสถานศึกษา ในส่วนของการบริหารงานบุคคล บุคลากรควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ลดความคิดเห็นส่วนตัว และยอมรับความเท่าเทียมของสิทธิมนุษยชนในสังคม เพื่อสร้างความร่วมมือและความสามัคคีในองค์กร นอกจากนี้ บุคลากรทุกคนต้องตระหนักถึงบทบาทความรับผิดชอบและมุ่งมั่นทำงานเพื่อประโยชน์ของสถานศึกษา ในด้านการบริหารงานทั่วไป สถานศึกษาควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอผ่านการรับบริจาคทั้งในรูปแบบเงินและสิ่งของ โดยเน้นการบริหารทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของอัครพล นกทอง ที่ศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักสารานุกรม 6 ของโรงเรียนในอำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ผู้บริหารและบุคลากร ควรสนับสนุนให้ผู้บริหารและบุคลากรใช้หลักสารานุกรม 6 เป็นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความสามัคคีในองค์กรอย่างต่อเนื่อง การร่วมมือกันแก้ไขปัญหาและการมีส่วนร่วมในทุกด้านของบุคลากรจะช่วยผลักดันสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างยั่งยืน (อัครพล นกทอง, 2564)

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การบริหารสถานศึกษาตามหลักสราณียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู สรุปได้ว่า

1. ความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักสราณียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการบริหารสถานศึกษาตามหลักสราณียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักสราณียธรรม 6 ของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนจำแนกตามระดับการศึกษาไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการบริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารงานวิชาการ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการเรียนของนักเรียนเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง จัดการสอนในรูปแบบสหวิทยาการ มีการใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย ด้านการบริหารงานงบประมาณ จัดกิจกรรมเพื่อหาเงินสมทบ ชุมชนร่วมกับสถานศึกษาในการจัดสภาพแวดล้อมและสนับสนุนความต้องการของสถานศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคล ปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับกาลเทศะ ตำแหน่ง หน้าที่ ด้านการบริหารงานทั่วไป จัดซื้อ/จัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ เสียสละ ทำหน้าที่มุ่งผลประโยชน์ของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 การบริหารงานวิชาการ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการเรียน จัดทำสื่อเรียนรู้ จัดแบ่งเวลา พัฒนาตนเอง

1.2 การบริหารงานงบประมาณ จัดกิจกรรม และจัดสภาพแวดล้อมและสนับสนุนความต้องการของสถานศึกษาร่วมกับชุมชน

1.3 การบริหารงานบุคคล ปฏิบัติตนเป็นต้นแบบที่ดี มีทัศนคติต่อผู้อื่นในเชิงบวก

1.4 การบริหารงานทั่วไป จัดสรรวัสดุอุปกรณ์ และมุ่งประโยชน์ของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 การบริหารงานวิชาการ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการเรียนของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง จัดทำสื่อที่เข้าใจง่ายน่าสนใจ จัดแบ่งเวลาให้กับงานสอนมาก เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ

2.2 การบริหารงานงบประมาณ จัดกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อหาเงินสมทบเพื่อการศึกษา และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมและสนับสนุนความต้องการของสถานศึกษา

2.3 การบริหารงานบุคคล ตระหนักถึงความเป็นต้นแบบที่ดีในการปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับกาลเทศะ ตำแหน่ง หน้าที่ ลดความคิดเห็นส่วนบุคคลลง เพิ่มการยอมรับในสิทธิมนุษยชนมากขึ้น

2.4 การบริหารงานทั่วไป จัดซื้อ/จัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอด้วยการรับบริจาค และเสียสละ ทำหน้าที่มุ่งผลประโยชน์ของสถานศึกษา

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักอริยสัจ 4 เพื่อการบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ควรมีการทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของชุมชน เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของสถานศึกษา

3.3 ควรมีการทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการบริหารงานทั่วไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2547). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พิษณุวัชร สวัสดิ์. (2558). สภาพและปัญหาการดำเนินการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล*, 1(2), 78-90.
- ภณัฐพงศ์ พลमुखและจักรกฤษ โปตาพล. (2561). สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 3(3), 363-375.
- ร่ำเพ็ญ นื่องเชียงคุณ สุชาติ บางวิเศษ และอุทัย ปลีกล้ำ. (2559). สภาพการใช้ระบบสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (e-Office) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 10(3), 135-148.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2562). *ความมุ่งหมายและคำอธิบายประกอบประมวลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- อัครพล นกทอง. (2564). แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักสาราณียธรรม 6 ของโรงเรียนในอำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์. ใน *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3).